

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ

"Aydınlık bir geleceğe"

AÇIK ERİŞİM NEDİR? NEDEN ÖNEMLİDİR?

AÇIK ERİŞİM NEDİR?

Açık erişim, akademik ve bilimsel araştırmaların her hangi bir kanuni, mali veya teknik bir engel olmaksızın elektronik olarak erişilebilmesini sağlayarak yayınların kullanılabilir bir şekilde kamuya ücretsiz olarak açılmasıdır.

NEDEN AÇIK ERİŞİM?

- Bilgiye ulaşımında araçların artmasının en büyük dezavantajı maliyetlerin de aynı oranda artması ve bilimsel araştırmalarda alışveriş imkanlarının sınırlanması olarak gözükmektedir.

Bu temel sebeple finansal ve yasal engelleri kaldırmak amacıyla hareket eden açık erişim girişimleri dünyada hızla artmakta ve zorunlu kılınmaya başlamıştır.

- ✓ Bilginin ve çalışmaların görünürlüğü ve ulaşımında kolaylık sağlaması,
- ✓ Söz konusu bilimsel yayın veya araştırmanın bilimsel saha genişliğini artırması,
- ✓ Atıf oranlarında yüzde 50 ila yüzde 300 arasında artışa katkıda bulunması,
- ✓ Aynı zamanda araştırmacıların literatüre daha geniş bakmalarını sağlaması

Açık erişimin başlıca tercih edilme nedenlerini oluşturur.

AÇIK ERİŞİMİN YARARLARI

- Pek çok üniversite artık misyon ve vizyonunu şu şekilde tanımlamaktadır: **“Bilgi üretiminde mükemmeye ulaşabilmek ve üretilen bilginin ulusal/uluslararası alanda öncülük etmesini sağlayabilmek”**

Bu ilkedен hareketle araştırmacıların ürettikleri bilginin bir alışveriş sahasında derlenmesi, toplanması, kullanılabilir hizmete sunulması ve diğer meslektaşlarının da bu bilgiye adil kullanımdan doğan hak ile ücretsiz erişebilmesi bilgi üretimini canlandıracaktır. Bu sayede ;

- ✓ Entelektüel çıktı görünürlüğü artacak,
- ✓ Araştırmacıların atıf sayısı yükselecek,
- ✓ Araştırmanın tekrar ve intihali önlenecek,
- ✓ Kurumlara araştırma fonu kazandırarak bilimsel rekabette diğer kurumlara karşı prestij ve avantaj sağlanacak,
- ✓ Araştırmaların faaliyet yönetimi kolaylaşacak,
- ✓ İşbirliği çalışmaları artacak,
- ✓ Ülkenin bilimsel potansiyeli dünyaya sunulacaktır.

AÇIK ERİŞİMDE YAŞANAN SORUNLAR

- Ücretli abonelikleri bulunan veri tabanlarının son yıllarda hızla gelişip bilgi aktarımına önemli bir katkı sağladığı elbette inkar edilemez.

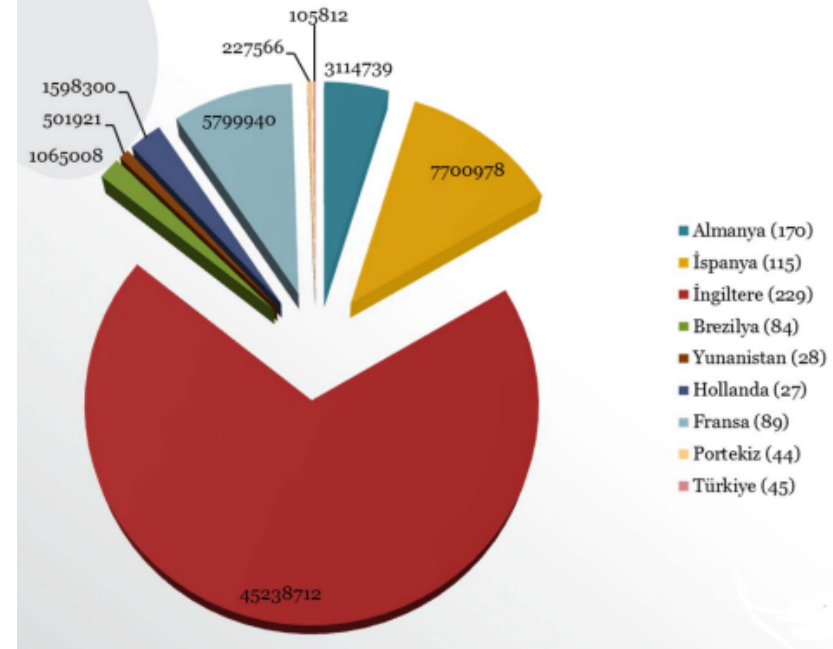
Ancak artan maliyetler, sadece imkanı olan, veri tabanlarına daha çok harcama yapabilen kurumlardaki akademik araştırma gruplarının yayınlara erişebilmesini sağlamaktadır.

Ayrıca veri tabanlarının çok büyük bir kısmının yabancı kaynaklı olması sebebiyle ülkemizde aynı araştırmaları yapan farklı araştırmacı veya araştırma grupları arasında iletişimde kopukluk da ortaya çıkarmaktadır.

Dolayısıyla alanında uzman, bilgi üretimi yapabilecek birçok araştırmacı ve araştırma grubunun kurumların imkansızlıkları sebebiyle bilgiye erişimde sorun yaşamaması ve bilimsel iletişim ağının **oluşamaması nitelikli bilgi üretimini kısıtlamaktadır.**

TÜRKİYE VE DÜNYADA KURUMSAL ARŞİV GİRİŞİMLERİ

- Türkiye’de kurumsal akademik arşiv çalışmaları 2000’li yıllarda başlamıştır. Ancak özellikle son birkaç yıldır ciddi bir ivme kazanmıştır.

Open Doar'ın 2015 kayıtlarına göre Türkiye, 115.220 olarak güncellenmiştir.

TÜRKİYE VE DÜNYADA KURUMSAL ARŞİV GİRİŞİMLERİ

- Ancak artan maliyetler, sadece imkanı olan, veri tabanlarına daha çok harcama yapabilen kurumlardaki akademik araştırma gruplarının yayınlara erişebilmesini sağlamaktadır.
- Ayrıca veri tabanlarının çok büyük bir kısmının yabancı kaynaklı olması sebebiyle ülkemizde aynı araştırmaları yapan farklı araştırmacı veya araştırma grupları arasında iletişimde kopukluk da ortaya çıkarmaktadır.
- Dolayısıyla alanında uzman, bilgi üretimi yapabilecek birçok araştırmacı ve araştırma grubunun kurumların imkansızlıkları sebebiyle bilgiye erişimde sorun yaşaması ve bilimsel iletişim ağının **oluşamaması nitelikli bilgi üretimini kısıtlamaktadır.**

Saygılarımla,
Dinlediğiniz için teşekkür
ederim.

**Her türlü sorularınız için aşağıdaki adreslerden
benimle iletişime geçebilirsiniz.**

Oğuzhan Sandıkciöğlu
İAÜ Bilgi Merkezi Açık Erişim Sorumlusu
oguzhansandikcioglu@aydin.edu.tr
0546 776 54 22

